

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIV, broj 23

12. lipnja 2014.

cijena 200 Ft

Obilježena 65. obljetnica santovačkog Hrvatskog vrtića

Foto: Stipan Balatinac

4. stranica

Izvanredna sjednica u Bačkoj 6. stranica

Nagrađeni učenici i profesori 10. stranica

GRAJAM u Gornjem Četaru 11. stranica

Komentar

Koga zanima?

Posjećujući sjednice civilnih udruga, kao da se njihova posjećenost smanjuje. Upočetku su svi oduševljeni, ali kako vrijeme prolazi, početnički se zanos smanjuje. Već godinama na skupštinama pomurske regionalne udruge, gdje se raspravlja o mnogim važnim pitanjima glede budućnosti zajednice, nema kvoruma, nije drukčije ni na skupštinama krovne udruge Hrvata. Katkad promatram ljude koji nazoče na sjednicama i razmišljam čime se oni bave ili tko su naši zastupnici u samoupravama. Promotrimo li malo, dobijemo neku sliku i o tome koga zanima narodnosna politika odnosno javni život Hrvata u Mađarskoj i zbog čega netko želi sudjelovati u političkom životu naše zajednice. Mislim da mnoštvo zastupnika u našim samoupravama pa i u naših udruga tvore pedagozi koji većinom rade u narodnosnim školama, drugi dio su oni koji rade u nekoj od naših narodnosnih ustanova ili ih zapošljava upravo krovna organizacija Hrvata, ima i takvih koji rade u narodnosnim medijima, dakle to su osobe kojima se posao veže za narodnost, pa im nije svejedno hoće li biti više ili manje mogućnosti za razvoj zajednice, hoće li na čelu najvišeg tijela zajednice biti čovjek u koga se uzdaju kako će raditi na uzdizanju zajednice. Vjerojatno ima i takvih koji su privatnici pa na neki način vide narodnosnu zajednicu kao korisnika njihove usluge ili kao potrošača, jer znamo da narodnosti, a među njima i naša zajednica ima vrlo mnogo priredaba na kojima se traži određena usluga. Mislim da je manji broj onih kojima se posao uopće ne veže za narodnosni javni život, nego svoje slobodno vrijeme žrtvuju za to da sudjeluju u narodnosnome političkom životu i da zastupaju svoju užu ili širu zajednicu iz čistog poštivanja i čiste ljubavi prema svojim precima i svome narodu. Mnogi su se čudili da je bio mali interes glede registracije za narodnosne parlamentarne izbore, ali mislim da je to bio stvaran broj, pogotovo ako se uzima u obzir da je trebalo birati između stranačke i narodnosne liste, a bila je i slaba promidžba. Brojka je dala upravo stvarnu sliku, otprilike to je broj onih ljudi kojima je najviše stalo što se događa u narodnosnoj politici. Ne znam zanima li pripadnika narodnosti koji od jutra do mraka radi na poslu daleko od svoje zajednice, koji ga posao više razdvaja nego veže sa zajednicom? Ima li uopće vremena da se bavi time? Želimo li povećati broj osviještenih pripadnika, koga zanima i politički život narodnosti, jedan od važnih zadataka jest da u narodnosnim ustanovama zaposlimo osobe koje pripadaju našoj zajednici te da naše organizacije lobi- raju u mjestima gdje živi mnoštvo Hrvata, da se zaposle pripadnici zajednice koji dobro govore narodnosni jezik, jer njih će zanimati što trebaju učiniti za svoju zajednicu i na koji način da to čine.

Bernadeta Blažetin

Glasnikov tjedan

Svjetsko prvenstvo u Brazilu otvara utakmica između reprezentacija Brazila i Hrvatske koja će se igrati 12. lipnja, s početkom u 22 sata. Ima li bolje prilike za predstavljanje gradu i svijetu hrvatskih vrijednosti koje ovoga puta pokazuju još jednom momci u majicama s hrvatskim crveno-bijelim kockicama, u jednom od najljepših nogometnih dresova svijeta. U svakom slučaju ono što je sigurno to su još utakmice hrvatske vrste 18. lipnja, s početkom u 12 sati, Hrvatska–Kamerun i 23. lipnja, s početkom u 22 sata, Hrvatska–Meksiko.

Svjetsko prvenstvo u Brazilu otvara utakmica između reprezentacija Brazila i Hrvatske koja će se igrati 12. lipnja, s početkom u 22 sata. Ima li bolje prilike za predstavljanje gradu i svijetu hrvatskih vrijednosti koje ovoga puta pokazuju još jednom momci u majicama s hrvatskim crveno-bijelim kockicama, u jednom od najljepših nogometnih dresova svijeta. U svakom slučaju ono što je sigurno to su još utakmice hrvatske vrste 18. lipnja, s početkom u 12 sati, Hrvatska–Kamerun i 23. lipnja, s početkom u 22 sata, Hrvatska–Meksiko.

Svjetsko prvenstvo u nogometu 2014. u Brazilu dvadeseto je svjetsko nogometno prvenstvo, a održava se od 12. lipnja do 13. srpnja. Brazil je po drugi put domaćin svjetskoga nogometnog prvenstva, bio je to i 1950. godine. U kvalifikacijama za prvenstvo 2014. godine sudjelovalo je 203 reprezentacije od kojih je njih 31 izborila mjesto u završnici prvenstva. Izvlačenje ždrijeba utakmica bio je krajem 2013. godine, a one će se igrati na dvanaest stadiona u isto toliko brazilskih gradova. Ovih dana isti ti brazilski gradovi, tri tjedna prije početka svjetskog prvenstva u nogometu, poprište su nereda. Ljudi prosvjeduju jer skup je cirkus kojega je domaćin Brazil. Protestira se protiv Svjetske nogometne federacije (FIFA) i organizacije Svjetskog prvenstva u Brazilu uslijed teškoga gospodarskog stanja. Naime cijene troškova za organizaciju Mundijala procjenjuju se na 11 milijardi eura, a u Brazilu na desetke tisuća ljudi živi na rubu gladi, brojni su ljudi bez domova, a da ne

govorimo o bilo kakvom zdravstvenom osiguranju. Panem et circenses. Provjereni formula bogatih kroz duga tisućljeća ljudske vrste. Uz usputne revolucije izgladnjelih, poslije kojih počinju nove „igre prijestolja“. Riječi su to prezira koje je izrekao Juvenal u svojim „Satirama“ na račun svjetine u starom Rimu, koja je na rimskom Forumu tražila jedino žita i besplatnih igara u tadašnjim cirkusima. U to doba petina Rimljana živjela je na „državnim jaslama“, no rimski je proračun presušio i nije više mogao plaćati povlaštenu klasu. Taj povlašteni mlitavi sloj shvatio je stanje

stvari, ali i dalje su njegovi pripadnici htjeli zadržati svoj „status“ i bili su doslovno zadovoljni kruhom i igrama.

Makroekonomisti s početka 21. stoljeća tvrde kako će kruh biti sve skuplji, a iz Međunarodnoga monetarnog fonda i Europske Unije upozoravaju kako treba smanjiti javnu potrošnju na razumnu

mjeru jer inače može nestati kruha, a na scenu mogu stupiti neke neželjene – igre.

Stari su Rimljani znali kako treba vladati, ali ni oni nisu mogli očuvati carstvo. Gladnu su svjetinu stoljećima zadovoljavali čineći je prividno sretnom i tako je držali u pokornosti. Dali su joj kruh, potreban za preživljavanje, „začinjen“ igrama, a ne solju! Svjedoci smo ljudskih drama proizašlih iz gladi, besparice i nezaposlenosti... Boj gladnih kao da je tu negdje pred vratima današnje civilizacije obilježene svekolikim raslojavanjem staleža. Neki su već dobrobrano u vremenu borbe za golo preživljavanje. Možda im može biti tek putokaz još jedna izreka koju su nam u popudbinu ostavili stari Rimljani, „Fortes fortuna adjuvat – Hrabrima sreća pomaže“. Zasada, premda postajemo sve siromašniji i zaduženiji, ponuđene gladijatorske igre bez premca – Svjetsko nogometno prvenstvo, privremeno nas zadovoljavaju.

Branka Pavić Blažetin

U Parlamentu primili narodnosne glasnogovornike

Nakon društvenih promjena, narodnosti u Mađarskoj prvi put mogu svoju narodnosnu zajednicu zastupati u Parlamentu. Zsolt Semjén, zamjenik premijera, i Zoltán Balog, ministar ljudskih resursa, primili su trinaest narodnosnih glasnogovornika u Parlamentu. Od ove godine trinaest glasnogovornika s automatskim pravom aktivno će sudjelovati u radu Parlamenta.

Zsolt Semjén, zamjenik premijera nakon konzultacija s narodnosnim glasnogovornicima

Zsolt Semjén, zamjenik premijera, naglasio je kako je mađarskoj vladi podjednako važno očuvanje tradicijskih vrijednosti Mađara izvan granice i narodnosti u Mađarskoj. Ukazao je i na to da narodnosti mogu imati ulogu premošćivanja glede odnosa Mađarske i matičnih domovina. Izjavio je da Vlada želi biti partner narodnostima u suzbijanju etnobiznisa.

Zoltán Balog, ministar ljudskih resursa, istaknuo je: Problematika narodnosti nije pitanje stručne politike, nego Vladine

sveukupne politike. Mađarska u novome Temeljnem zakonu skupine naroda koje već stoljećima žive na području Mađarske naziva narodnostima, a ne manjinama. Ministar je u svezi s time privukao pozornost na to da je ta činjenica ugled, znači povijesnu odgovornost i mogućnost da se uspostavi značaj ureda narodnosnih glasnogovornika.

Parlamentarni Odbor za narodnosti, u sastavu narodnosnih glasnogovornika, ubuduće će raspravljati o svim zakonima, uredbama koje se tiču svakodnevice narodnosti i na taj način sa svojim radom moći će unaprijediti njihovu budućnost.

Zastupnici Odbora za narodnosti po svom djelokrugu mogu dobiti istaknutu ulogu u tijekovima zakonodavstva, naime Odbor može dostaviti prijedlog zakona jednako tako kao bilo koji drugi odbor.

- hg -

PEČUH – Oproštajna svečanost osmoga razreda pečuške Hrvatske škole Miroslava Krležje priređuje se 13. lipnja, s početkom u 11 sati, u predvorju ustanove. Prigodnim pjesmama i recitacijama simbolično se opraštaju od škole i razrednika Grge Kovača ovi đaci: Edin Advić, Anett Božanović, Maja Božanović, Stefanie Budai, Roland Dobos, Zita Reka Dömse, Bence Ivan Fodor, Tomo Fűri, Magdolna Maura Hevesi, Bence Jekl, Virag Jerant, Jordan Jovanović, Fanni Brigitta Karas, Valér Keszthelyi, Ena Mandarić, Marko Mandić, Mark Nagy, Poletto Gianluca, Veronika Rebeka Révész, Andrej Sajdl, Anett Šandor i Aleksandar Vidjoković. Većina osmaša nastavlja srednjoškolsku naobrazbu u narečenoj školi.

JUD – Hrvatska referatura Pečuške biskupije, kojoj je na čelu harkanjski župnik Ladislav Ronta, 15. lipnja slavi Trojstvo, u okviru tradicionalnoga Velikog hrvatskog hodočašća u Đud/ Jud. Istoga je dana i Hrvatsko hodočašće u Šeljini.

STARIN – Zatvaranje školske godine i podjela svjedodžaba u starinskoj narodnosnoj školi bit će, kako je Hrvatski glasnik izvijestila ravnateljica škole Mária Csizmadia, 14. lipnja, s početkom u deset sati.

MARTINCI – Zatvaranje školske godine i podjela svjedodžaba u martinačkoj dvojezičnoj školi bit će, kako je Hrvatski glasnik izvijestila ravnateljica škole Ruža Hideg, 14. lipnja, s početkom u devet sati.

Zasjedala mohačka mikroregija

Hrvatski zastupnici mohačke mikroregije zasjedali su 3. lipnja u prostorijama Šokačke čitaonice u Mohaču. Osim zastupnika iz Lančuga, sva su naselja bila zastupljena, gdje se mogu u jesen ponovno utemeljiti mjesne hrvatske samouprave. Nažalost, u novom ciklusu već neće biti hrvatskih samouprava u Minjorodu, Kuljketu, Majši i Sebinju, jer se u ovim naseljima na popisu pučanstva iz 2011. g. premalo njih izjasnilo Hrvatima. Hrvatske će samouprave moći djelovati u Katolju, Olasu, Surdukinju, Naradu, Vršendi, Sajki, Lančugu i Mohaču, a kao novo naselje mogao bi se pojaviti grad Boja, gdje su se 28-ero izjasnili Hrvatima, ali problem je da nema osobe koja bi primila na se pripreme oko izbora. Na foruma zastupnici su se dogovorili da će svatko u svom naselju u najkraćem roku potražiti Hrvate da se registriraju u narodnosni birački imenik, no treba znati i to da su već mnogi zastupnici to učinili, uoči parlamentarnih izbora. Skrenuta je pozornost i na to da oni koji nisu članovi Saveza Hrvata u Mađarskoj, i žele krenuti u Savezovim bojama (u naseljima će svi krenuti u Savezovim bojama, samo će u Mohaču svoju listu postaviti i Čitaonica), da što prije pošalju molbu da ih Savez može primiti među svoje članove i da što prije uplate godišnju članarinu. Nažalost, čulo se i to da mnogi zastupnici više ne žele krenuti u svojim naseljima, dakle treba naći i nove osobe koje bi bile voljne raditi za hrvatstvo.

Marijana Balatinac

Prigodni kulturni program

Obilježena 65. obljetnica santovačkoga Hrvatskog vrtića

U Santovu je 30. svibnja priređen godišnji završni kulturni program, kojim je uz već tradicionalni Majčin dan i Dan djece obilježena 65. obljetnica utemeljenja i neprekidnog djelovanja santovačkoga Hrvatskog vrtića. U nazočnosti mnoštva roditelja, baka, djedova i uzvanika, u mjesnom domu kulture prigodnim kulturnim programom predstavile su se sve tri vrtićke skupine. Nazočili su još bivši djelatnici i vrtićaši, među njima *Marta Prodan Gorjanac* (dadilja od 1950. do 1988.), nadalje *Stipan Filaković*, voditelj KUD-a Mohač, te drugi. Djeca su oduševila jednosatnim programom, dječjim igrama i kazivanjem prigodnih stihova na hrvatskom i mađarskom jeziku. Svečanost je otvorena mađarskom i hrvatskom himnom koje je izveo pjevački zbor Hrvatske škole.

Ravnatelj Joso Šibalin pozdravlja okupljene

Nazočnu djecu, roditelje i uzvanike povodom 65. obljetnice Hrvatskog vrtića srdačno je pozdravio ravnatelj Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma, od 2000. godine u održavanju Hrvatske državne samouprave. Ravnatelj Joso Šibalin istaknuo je važnost ovog jubileja u povijesti santovačkoga hrvatskog odgoja i obrazovanja kojeg se, kako uz ostalo reče, prisjećaju prigodnom izložbom fotografija i kratkim programom koji su kolege s djecom pripremili i kao završnicu odgojne godine.

– Samo nekoliko godina nakon otvorenja Hrvatske škole predstavnici našega naroda shvatili su koliko je bitan predškolski odgoj za našu djecu, te su već 1949. godine pokrenuli vrtić. Od toga vremena naš je vrtić kao rasadnik naše škole prošao važan razvojni put, a danas u lijepome novom zdanju djeluje i kao vježbaonica za buduće hrvatske odgojiteljice. Ovim putem svim bivšim i sadašnjim djelatnicima i odgojiteljicama zahvaljujem na požrtvovanom i plemenitom radu na polju hrvatskoga narodnog odgoja i obrazovanja, jer bez ovih temelja, koji se postavljaju u vrtiću, ne bi bilo ni hrvatskoga školstva ni budućnosti našeg opstanka na ovim prostorima – naglasio je Šibalin.

Uzvanici, roditelji, bake i djedovi u domu kulture

Djeca santovačkoga dječjeg vrtića

Svojom nazočnošću svečanost su uveličali konzulica gerantica Republike Hrvatske u Pečuhu Ružica Ivanković, predsjednik HDS-a i parlamentarni zastupnik Hrvata u Mađarskoj Mišo Hepp, predsjednik SHM-a Joso Ostrogonac, te članovi Skupštine Hrvatske državne samouprave koja je poslijepodne zasjedala u Santovu.

Djeca velike skupine, budući prvašići, s dadiljom Anitom Mandić

Podsjetivši na prošlost i sjajne trenutke santovačke ustanove, u ime održavatelja predsjednik HDS-a Mišo Hepp izrazio je radost da su santovačku školu i učenički dom ne samo obnovili nego sagradili, te nadu da se, kada se ukaže prilika, gradnja i nastavi, jer velebna zgrada novog učeničkog doma znači da su Hrvati ovdje u Santovu, a i u Mađarskoj, svjesni, znaju i imaju viziju svoje budućnosti, jer ova su djeca budućnost. Zahvalio je svim djelatnicima vrtića, svjestan da su odani svom pozivu i savjesni u od-

gojnom radu. Zaključivši da je ova obilježnica važna za sve Hrvate u Mađarskoj.

Nazočnima, posebno djeci i roditeljima, u povodu 65. obljetnice Hrvatskog vrtića prigodnim riječima obratila se i konzulica gerantica Ružica Ivanković, kojoj je ovo bio prvi posjet Santovu. Da njih nema, ne bi nam trebao ni dom ni škola, a tko bi onda nastavio školovanje u našim dvjema gimnazijama?

Vrtićaši velike skupine (odgojiteljica Ljubica Pačko)

vršio svečanim opraštanjem velike skupine vrtićaša koji će od rujna postati prvašići Hrvatske škole.

U povodu 65. obljetnice vrtića postavljena je i prigodna izložba fotografija iz povijesti vrtića od početaka do danas, te Hrvatskoga glasnika s postavom iz 2011. godine kada je obilježena 20. obljetnica tjednika Hrvata u Ma-

Vrtićaši male skupine s odgojiteljicom Klarom Velin

đarskoj. Izložbu je pripremio Stipan Balatinac, a ostvarena je s potporom santovačke Hrvatske samouprave, uza slike iz arhiva škole i Hrvatskoga glasnika, te brojnih Santovaca, bivših djelatnika i vrtićaša.

S. B.

Usljedio je već spomenuti program kojim su djeca pokazala zavidno znanje hrvatskoga jezika, pa nam pobudila nadu u bolju i ljepšu budućnost. Njih su pripremile odgojiteljice Klara Velin Szabó (mala skupina), Anica Filaković (srednja skupina) i Ljubica Pačko, koja u vrtiću radi kao voditeljica još od 1979. godine, te dadilje Erzsébet Varga Frányó, Anica Stipanov i Anita Mandić. Program je za-

Prigodna izložba starih fotografija iz prošlosti vrtića i Hrvatskoga glasnika

KUKINJ – Već godinama zajednica kukinjskih Hrvata i njihovih prijatelja u lipnju organizira hodočašće u Jud. Ove godine hodočasnici u ranim jutarnjim satima, 14. lipnja, kreću iz Kukinja. Dolaskom u Jud u kasnim priepodnevnim satima pribivat će tamošnjoj svetoj misi, a potom duhovnoj obnovi.

MOHAČ – Gradić na Dunavu 14. lipnja osmi put zaredom bit će domaćinom Međunarodnoga tamburaškog festivala, koji će se održati na otvorenoj pozornici Osnovne umjetničke škole Lajosa Shneidera, s početkom u 18 sati. Na smotri tamburaša – uz domaće šokačkohrvatske orkestre: Bisernica, Dunavkinje, Poklade, Mladi orkestar, Mladi tamburaši te Tamburaški sastav Józsefa Kovácsa Versendia, majstora narodne glazbe – nastupit će i dva vođovodska mađarska orkestra: subotički „Kócos” i kaniški „Tiszamenti tamburások” te orkestar „Pántlika” iz tolnanske Bate.

BAČINO – Tijekom vikenda za Duhove predan je na uporabu obnovljeni dječji vrtić pokraj mjesne knjižnice. Obnova je ostvarena nesebičnim zalaganjem mještana: Józsefa Mészárosa, Josipa Tupčije, Stjepana Argata i Ladislava Matote.

KALAČA – U organizaciji Kalačkoga središta za kulturu i knjižnice, 3. lipnja održano je predavanje s naslovom „Kalački spomenici kulture okom istraživača mjesne povijesti”. Predavač je bio Miklós Asbóth, bivši ravnatelj Gradske knjižnice.

BAJA – U okviru III. glazbeno-plesne manifestacije pod nazivom „Ples naroda”, koja se dvotjedno priređuje u Eötvösevoj ulici na otvorenome, s početkom u 19 sati, 13. lipnja plesačnicu vodi bačinski HKUD „Vodenica”, svira garska „Bačka”.

BAJA – Povodom blagdana Svetog Antuna Padovanskog, 15. lipnja u istoimenoj župi proslavlja se crkveni god. Svečano misno slavlje na hrvatskome jeziku u nekadašnjoj franjevačkoj crkvi, s početkom u 10.30 služit će fra Ivan Holetić iz Subotice. Dodajmo kako će nakon večernje mise, s početkom u 17.30 biti već uobičajena posveta ljipljana i svečani ophod, koji je povezan sa skrbi Svetoga Antuna za djecu.

Izvanredna sjednica Županijske hrvatske samouprave

Ugovor o suradnji županijske i mjesnih hrvatskih samouprava

O pripremama za jesenske izbore

Pošto je Skupština Hrvatske državne samouprave prihvatila izmjenu i dopunu Pravilnika o podupiranju županijskih udruženja hrvatskih samouprava, proširivši ga na suradnju hrvatskih samouprava potvrđenu ugovorom, Hrvatska samouprava Bačko-kiškunske županije potaknula je suradnju s mjesnim hrvatskim samoupravama. Tako je 29. svibnja došlo i do prigodnog potpisivanja ugovora o suradnji kojim se potiče usklađivanje godišnjih programa i suradnja u organiziranju zajedničkih programa na polju njegovanja hrvatske kulture, materinskog jezika, tradicija, obrazovanja, vjerskog života, suradnje s hrvatskim prijateljskim naseljima. Suradnji su se priključile sve mjesne hrvatske samouprave (14): Aljmaš, Baćino, Baja, Bikić, Baškut, Čavolj, Čikerija, Dušnok, Gara, Kaćmar, Kalača, Kečkemet, Santovo i Sentivan.

U županijskom Domu narodnosti u Baji 29. svibnja sazvana je izvanredna sjednica Vijeća Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, koja je održana u proširenom sastavu. Uz članove županijskog vijeća i redovito pozvanih bačkih članova Skupštine HDS-a, sjednici su nazočili i predsjednici mjesnih hrvatskih samouprava. U okviru prvoga dnevnoga reda Vijeće Županijske hrvatske samouprave jednoglasno je podržalo odluku o usvajanju Ugovora o suradnji s mjesnim hrvatskim samoupravama. Budući da su nakon prethodnog usuglašavanja Zastupnička vijeća svih 14 mjesnih hrvatskih samouprava Bačko-kiškunske županije dostavila izvratke svojih odluka o prihvaćanju narečenoga prijedloga, došlo je do njegova svečanog potpisivanja. Kako je istaknuto, cilj je ugovorom potvrđene suradnje afirmacija kolektivnih prava osiguranih Zakonom CLXXIX. o pravima narodnosti iz 2011. godine, posebno njegovanje, očuvanje i obogaćivanje materinskog jezika, nadalje što učinkovitije uzdržavanje i uporaba organizacijskih, ljudskih i materijalnih potencijala radi ostvarivanja i očuvanja kulturne autonomije hrvatske narodnosti. Za ostvarenje narečenih ciljeva ugovorne strane obvezale su se na usklađivanje godišnjih programa, na djelatniju suradnju u ostvarivanju hrvatskih narodnosnih programa na polju kulture, obrazovanja, vjerskog života, tradicija, mladeži, suradnje prijateljskih naselja i drugog. Iz vlastitoga godišnjeg proračuna s potporom u iznosu od po 50 tisuća forinta pridonijet će zajedničkom organiziranju, ostvarivanju državnih programa, programa od širega regionalnog interesa, te istaknutih mjesnih priredaba. Ujedno je ovlaštena Hrvatska samouprava Bačko-kiškunske županije da sukladno potpisanom ugovoru preda molbu Hrvatskoj državnoj samoupravi za potporom na teret posebnoga namjenskog fonda osiguranog za podupiranje županijskih

Predsjednici kalačke, baćinske i bajske Hrvatske samouprave

skih udruženja i suradnja. Županijska hrvatska samouprava preuzela je na sebe i usklađivanje te podupiranje zajedničkih programa. Da bi se iskoristila mogućnost potpore koju daje Hrvatska državna samouprava po načelu jednu forintu za jednu forintu, najviše do milijun forinta, uvjet je bio da se suradnji priključi najmanje deset hrvatskih samouprava. Priključenjem svih 14 mjesnih i županijske hrvatske samouprave, otvara se mogućnost za potporom od 750 forinta.

Na sjednici je jednoglasno usvojena i odluka o podnošenju prijedloga za narodnosnu nagradu Bačko-kiškunske županije. Pod „raznim“ raspravljalo se o aktualnim pitanjima, među njima posebno o pripremanama za jesenske izbore za mjesne, županijske i državnu hrvatsku samoupravu. Predsjednica Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj izvijestila je nazočne o najvažnijim odlukama redovite godišnje skupštine Saveza Hrvata održane 24. svibnja u Pečuhu. Kako uz ostalo reče Angela Šokac Marković, s ovom sjednicom započele su pripreme za jesenske izbore, a sličnih susreta bit će još i ubuduće, ovisno o aktualnim zbivanjima, da dobiju sliku o stanju naših naselja, da se suoče s brojem registriranih, da porade na tome da se što

veći broj registrira, te konačno i izađu na izbore. Bio je to prvi skup zato da se bački Hrvati upoznaju s tijekom predizbornih zadataka, da povedu razgovor s ljudima na terenu, da razmišljaju o budućim kandidatima, imena koja će predložiti na Savezove liste. U tom interesu obilazit će bačka naselja, a organizirat će i državnu priredbu i koncert Zvonka Bogdana u Baji, gdje će postaviti informacijski štand u svezi s izborima.

Nakraju su najavljene najvažnije priredbe bačkih Hrvata u idućem tromjesečju: Dan sela i narodnosna gastroulica u Gari (8. lipnja), Međunarodna smotra podunavskog folklora – Susret rackih Hrvata u Kalači (6. srpnja), Koncert Zvonka Bogdana i predizborna priredba Saveza Hrvata u Mađarskoj u Baji (25. srpnja), Spomen-dan Ante Evetovića Miroljuba u Aljmašu (9. kolovoza), Županijski hrvatski dan i Spomen-dan biskupa Ivana Antunovića u Kalači (25. kolovoza), te Hodočašće bačkih Hrvata na santovačku Vodicu i susret na tromedi (6. rujna).

S. B.

SANTOVO – Oproštajna svečanost Hrvatske osnovne škole bit će 14. lipnja u mjesnoj športskoj dvorani, s početkom u 10 sati. Školu napušta 68. naraštaj, 19 osmaša razrednice Ibolje Valkai Kovačev: Patrik Balogh, Darius Bartulov, Andrej Bibić, Tamás Bognár, Milla Hlavati, Željko Kablarević, Márk Kanizsai, Karolj Kasnai, Imre Király, Elizabet Kovács, Michelle Landsgesell, Erik Mayer, Márk Ódor, István Orbán, Roberta Rezák, Tamaš Šimara, Valerija Simon, Slaven Sabo i Stipan Tot.

Salantski recitatori

Najbolji recitatori iz salantske škole

U organizaciji salantske osnovne škole, 29. svibnja priređeno je redovito godišnje školsko natjecanje u kazivanju stihova i proze na hrvatskom jeziku. Po običaju, natjecanju sudjeluju svi učenici koji u školi pohađaju nastavu hrvatskoga materinskog jezika, a natjecanje se održava u školskoj knjižnici. Tako je bilo i ove godine, kaže za Hrvatski glasnik organizatorica natjecanja, nastavnica hrvatskoga jezika i književnosti i povijesti Eva Adam Bedić. Po riječima ravnateljice škole Katalin Balogh, hrvatski jezik i književnost predaje se u satnici materinskoga narodnosnog jezika, od prvog do osmog razreda. Djeca i roditelji pri upisu u školu mogu birati nastavu hrvatskoga materinskog jezika. Sada osamdesetak učenika sudjeluje nastavi, a nastavnice su u 1. i 5. razredu Eva Adam Bedić, a u ostalima Timea Horvat Takač.

Učenike je ocjenjivao tročlani ocjenjivački sud, predsjednica Branka Blažetin, glavna urednica Medijskog centra Croatica, odgajateljica salantskog vrtića Éva Kapitány te predsjednik tamošnje Hrvatske samouprave Mijo Štandovar. Za vrijedne poklone svim natjecateljima i ove se godine pobrinula salantska Hrvatska samouprava.

Eva Adam Bedić i Timea Horvat Takač, nastavnice hrvatskoga jezika u salantskoj školi, u društvu predsjednika salantske Hrvatske samouprave Mije Štandovara i odgajateljice u salantskom vrtiću Éva Kapitány

Natjecanju je pristupilo 74 učenika, a natjecali su se u ovim kategorijama: 1., 2–3., 4., 5–6. i 7–8. razred. Kazivani su stihovi iz široke palete sveukupnoga hrvatskog dječjeg pjesništva, među njima i stihovi hrvatskih pjesnika za djecu rođenih u Mađarskoj. U kategoriji 1. razreda 1. mjesto pripalo je Lili Vlašić koja je kazivala stihove Stjepana Jakševca: Kišobran. Drugo mjesto osvojila je Dorina Sztojka sa stihovima Grigora Viteza Nema za mačke škole, a treće je mjesto pripalo Nikoletti Szabó za stihove Zvonimira Baloga Nije lako bubamarcu. U kategoriji 2–3. razreda prvo mjesto pripalo je Stelli Petrović za stihove Anđelke Martić Kad se ovo čudo zbilo, drugo mjesto osvojila je Luca Vig sa stihovima Šime Ešića Zašto volim svoju baku, a treće su mjesto podijelile Bianka Keresztesi sa stihovima Ante Gardaša Gljiva i muha, te Reka Rajić sa stihovima Mladena Kušeca Djevojčica i sreća. U kategoriji 4. razreda prvo mjesto osvojila je Karina Križić sa stihovima Jadranke Čunčić Bandov Jesenska garderoba, drugo mjesto pripalo je Afrodité Soproni za stihove Stanislava Femenića Maslačak šalje svoju djecu u svijet, a treće su mjesto podijelile Haj-

Za Hrvatski glasnik, ispred škole svi učenici koji u salantskoj školi pohađaju nastavu hrvatskoga jezika i književnosti

nalka Kismarczi sa stihovima Grigora Viteza Na Majčin dan i Enikő Rakoncsa sa stihovima Kuzmana Landeke Maca u kaputu.

U kategoriji 5–6. razreda najbolja je bila Anasztázia Soproni sa stihovima Zlate Kolarić Kišur Pričaj mi, bako, drugo mjesto pripalo je Klaudii Orsós za stihove Vedrana Solina Žaba Žuža, a treće Dorottyi Rendes za stihove Nade Landeka Bubamara i puž. U kategoriji 7–8. razreda najbolja je bila Szabrina Rasztik sa stihovima Ivica Smolca Pjesma o bajci i psiću kralju, drugo mjesto pripalo je Barbari Kis-Pál za stihove Marka Dekića Sviraj, sviraj, tamburice, a treće su mjesto podijelile Csilla Csöre sa stihovima Dobriše Cesarića Proletna kiša i Alexandra Loch sa stihovima Nade Iveljić Ovozvezdani kolači.

Matica hrvatska Ogranak Pečuh

Tjedan hrvatskoga jezika i kulture

«Faust Vrančić»

Hrvatska matica iseljenika Podružnica Vukovar, Ogranak Matice hrvatske u Vinkovcima – kojima se ove godine pridružuje i Matica hrvatska Ogranak Pečuh, koja ima plodnu suradnju s Ogrankom Matice hrvatske u Vinkovcima – organiziraju zajedno Tjedan hrvatskoga jezika i kulture «Faust Vrančić» na otoku Prviću (Prvić Luka), od 21. do 29. lipnja 2014. godine, kaže za Hrvatski glasnik predsjednik Matice hrvatske Ogranak Pečuh, dr. sc. Stjepan Blažetin. Ovom akcijom narečeni Ogranak omogućuje potpuno besplatno sudjelovanje za dvadeset osoba, 18 djece srednjoškolske dobi od čega su većina njih polaznici Hrvatske gimnazije Miroslava Krležu te dva pratitelja, jedna nastavnica spomenute škole, Žanet Vörös a druga članica Matice Magdalena Drinoczi.

Pokrovitelji su Tjedna Šibenska biskupija, Đakovačko-osječka nadbiskupija uza supokroviteljstvo Grada Šibenika i Splitsko-dalmatinske županije, a suorganizatori su: Udruga Otok, Memorijalni centar «Faust Vrančić», Hrvatska turistička zajednica grada Vodica.

Temeljni je cilj ovoga ljetovanja da mladi, dobi 15–18 godina, koji žive izvan Hrvatske, u zajedništvu s mladima iz Hrvatske, unaprijede svoje znanje hrvatskoga jezika i kulture, s posebnim osvrtom na tradiciju hrvatskoga glagoljaštva i djela Fausta Vrančića. Polaznici će također upoznati bogatu kulturnu i prirodnu baštinu kraja u kojemu borave. Program uključuje predavanja i radionice (ukupno

43 nastavna sata), stručno vođene posjete kulturnim ustanovama i prirodnim znamenitostima te niz športskih, rekreativnih i zabavnih sadržaja. Održat će se ukupno 11 nastavnih sati akademskih i terenskih predavanja o hrvatskome jeziku, književnosti i kulturi te će se održati ukupno 32 sata radionica (seminara) u skupinama prema interesima polaznika: Jezična radionica (početna/srednja/napredna); Dramska radionica; Lutkarska radionica; Novinarska radionica; Radionica govorničtva; Radionica kreativnoga pisanja; Plesna radionica; Glazbena radionica; Ostale kreativne radionice (ovisno o interesu). Uza stručno vođenje organizirani su razgled Prvića, Šibenika te otoka Zlarina i Tijata, posjeti prirodnim ljepotama, muzejima, galerijama, umjetničkim izložbama, kulturnim i znanstvenim ustanovama. Polaznici će biti smješteni u samostanu Gospe od Milosti (Prvić Luka), ondje im je osigurana i prehrana te prostor za nastavu, o čemu brine domaćin don Božo Škember. Voditeljica je škole prof. dr. sc. Ružica Pšihistal. Broj polaznika: 30 (20 iz iseljene Hrvatske, ovoga puta iz Mađarske, i 10 iz domovinske Hrvatske)

Organizacijski odbor: dipl. Silvije Jergović, prof. dr. sc. Ružica Pšihistal, prof. hrvatskoga jezika Višnjica Sorčik, doc. dr. sc. Dražen Švagelj, prof. tjelesne kulture Darko Pšihistal

Predavači i voditelji radionica: prof. dr. sc. Ljubomir Antić (prof. u miru – Filozofski fakultet u Zagrebu), dipl. etnologinja i ant-

ropologinja Lidija Bajuk (Institut za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu), prof. dr. sc. Sanda Ham (Filozofski fakultet u Osijeku), mag. educ. philol. angl. et philol. croat. Jelena Lachner (Gimnazija u Virovitici), prof. dr. sc. Jadranka Mlikota (Filozofski fakultet u Osijeku), prof. tjelesne kulture Darko Pšihistal (Geodetsko-graditeljska škola Osijek), prof. dr. sc. Ružica Pšihistal (Filozofski fakultet u Osijeku), prof. Višnjica Sorčik (Gimnazija Matija Antuna Reljkovića u Vinkovcima), doc. dr. sc. Teodora Vigato (Učiteljski fakultet u Zadru), doc. dr. sc. Ivica Vigato (Učiteljski fakultet u Zadru).

Mrežne stranice: Hrvatska matica iseljenika (<http://www.matis.hr/index.php/hr/>), Ogranak Matice hrvatske iz Vinkovaca (<http://maticahrvatskavinkovci.hr/>), Hrvatski katolički centri <http://www.hkc.com.au/>

- hg -

Trenutak za pjesmu Branko Maleš

X X X

ja uvijek počinjem
od 9. rečenice!
to je kao da nosim
tuđe precizno odijelo
koje, mislim, nije baš
moje
ali mi se sviđa kao
bazen!
u bazenu se brčkam
sa 3 djevojke koje strašno
liče
na mene
u bazenu ne znam kliziti
po vodi
ali se ionako vidim
samo dopola
a to je jako dobro!
mrzim povijest
jer tamo ima puno nejasne
tučnjave
a ja se ne volim tući
jer sam najjači
i to je jako dobro!
moj će vas brat sve
prebiti
ako mu kažem jednu
riječ
koja je samo njegova
na svijetu!
bio sam jednom predsjednik
pa bog pa policajac
ali nije to za mene!
bar zasada!

Brkićeve „Glavonje“ izložene u Pečuhu

Dana 28. svibnja u pečuškom Hrvatskom klubu Augusta Šenoe otvorena je likovna izložba „Glavonje“ križevačkog akademskog kipara i profesora likovne kulture Igora Brkića. Motivi glava rađenih u klasičnoj tehnici terakote prikazuju različite izraze lica i kroz njih govore o svakodnevnim situacijama u kojima se nalazimo. One su autorovo viđenje suvremenih tipova ljudi i stanja, ali i dobrohotna i zabavna kritika današnjeg čovjeka i njegovih sasvim ljudskih mana. Neka su lica izrazito precizno obrađena, a neka su izrađena grubim, sirovim potezima, što je upravo pripadajuća oznaka za značaj koji prikazuje.

Brkićeve „Glavonje“ prvi put su predstavljene u Galeriji „Slavko Kopač“ u Vinokovcima 2013. godine, ali i umalo dvije godine poslije ostaju zanimljive publici koja ima priliku vidjeti gotovo sve izraze lica na jednome mjestu. Projekt je proveden u suradnji pečuskoga Hrvatskog kluba Augusta Šenoe i križevačkoga Kluba kulture, koji vodi udruga K.V.A.R.K., što je samo nastavak odlične suradnje ova dva grada u sklopu projekata prekogranične suradnje Hrvatske i Mađarske. Izložbe je otvorena sve do 20. lipnja.

Igor Brkić (Tuzla, 1976) akademski je kipar i profesor likovne kulture. Diplomirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Širokome Brijegu 2002. godine. Samostalno izlaže od 1996. Sudjelovao je na skupnim izložbama i likovnim kolonijama u zemlji i inozemstvu. Godine 2004. na smotri Drava art anale u Koprivnici osvaja prvu nagradu stručnog žirija; 2011. nagrađena mu je skulptura na izložbi Privatno i javno u Mostaru (BiH).

Dva njegova rada krasi javne prostore u Rasinji, a jedan u Velikom Grđevcu, Knešpolju (BiH), i Križevcima. Godine 2012. proglašen je osobom godine u Križevcima, u izboru križevačkog portala Križevci.info.

SALANTA, STARI JANKOVCI – Na poziv prijatelja iz Starih Jankovaca, salantski KUD «Marica» putuje u to mjesto 15. lipnja. Tamo će sudjelovati smotri folkloru, a nastupit će s plesovima i običajima bošnjačkih Hrvata iz Salante. Naime KUD Jankovci i ove godine organizira, u sklopu proslave Dana Starih Jankovaca, Smotru folkloru Kolo u «Villa Jenke», 14–15. lipnja.

Voditelj je likovne galerije križevačkoga Kluba kulture, zaposlen u Osnovnoj školi „Vladimir Nazor“ kao likovni pedagog, a djeluje i kao član križevačkoga Kulturnog vijeća i Koprivničko-križevačke županije. Od 2013. idejni je pokretač i voditelj festivala Granje u Križevcima.

- hg -

KALAČA – U organizaciji Kalačkog središta za kulturu i knjižnice, povjesničar umjetnosti i kulture Kis Gy. Csaba 12. lipnja, s početkom u 16.30 održat će predavanje pod naslovom „Nacije i predrasude“ (Nemzetek és előítéletek). Predavač, rođen 2. travnja 1945. u Budimpešti, dobitnik je nagrade Attila Józsefa, sveučilišni docent, kandidat književne znanosti, jedan od osnivača Mađarskoga demokratskog foruma, iz kojeg je istupio još 1993. godine. Diplomirao je mađarski i njemački jezik i književnost 1968. na Filozofskom fakultetu budimpeštanskoga Sveučilišta Loránd Eötvösa. Autor je brojnih studija, eseja, članaka o srednjoeuropskoj, poljskoj, slovačkoj i hrvatskoj književnosti, društvenim i kulturnim vezama. Govori njemački, poljski, francuski, slovački i hrvatski. Između 1999. i 2004. bio je gost-predavač na Zagrebačkome sveučilištu, od 2011. predaje na Varšavskom sveučilištu. Autor je desetak samostalnih knjiga, među njima s naslovom „Srednja Europa, nacije, manjine (1993)“, urednik antologija i izbora, primjerice „Croato-Hungarice“, godišnjaka u povodu 900 godina mađarsko-hrvatske državne zajednice, urednika Milke Jauk Pinhak i Istvána Nyomárkaya (Zagreb, 2002), nadalje „Mađarski pisci na Jadranu“ (Budimpešta, 2007) te „Jadranske slike“ (putopisi, Budimpešta, 2008) na mađarskom jeziku.

Polaznici santovačkog vrtića 1964. godine; slijeva dadilja (1950–1988) Marta Prodan Gorjanac i tetica (1954–1978) Marica Pejagić Sabovljević

„Bonis bona discere“

Uručena priznanja najboljim natjecateljima državnoga nadmetanja srednjoškolaca

U sklopu svečanosti u predvorju budimpeštanske Gimnazije Zsigmonda Móricza 30. svibnja državna tajnica za opću naobrazbu pri Ministarstvu ljudskih resursa Rózsa Hoffmann i zamjenik državne tajnice Imre Sipos uručili su diplome najboljim natjecateljima državnoga nadmetanja srednjoškolaca po raznim predmetima i nagradu „Bonis bona – za nacionalno darovite“ srednjoškolskim profesorima koji su uspješno pripremili natjecatelje. Sto osam đaka iz sedamdeset i dvije srednje škole te četrdeset i devet profesora preuzelo je toga dana priznanja.

Školske godine 2013/14. iz dvadeset i sedam predmeta, trideset i osam kategorija natjecalo se ukupno 22 062 đaka. Poznatost i priznatost državnoga natjecanja dokazuje kako su se srednjoškolci prijavili iz petsto sedamdeset srednjih škola, što je više od polovice ukupnoga broja srednjih škola u Mađarskoj. Dvedesetdvo godišnja tradicija nastavila se i u krugu naše zajednice, naime najbolji ovogodišnji natjecatelji iz hrvatskoga jezika i književnosti jesu: *Zrinka Sabo*, gimnazijalka 11. razreda pečuške Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže, nastavnica je *Jelena Kis Kollár*, *Daniel Čičak*, maturant budimpeštanske Hrvatske gimnazije, te *Petra Beloberk*, maturantica budimpeštanske Hrvatske gimnazije, nastavnica im je *Marija Šajnović*.

„Jako mi je lijepo, i jako sam ponosna na svoju profesoricu *Jelenu Kis Kollár* i na svoju školu“ – reče nam ushićeno *Zrinka*.

Najbolji iz hrvatskoga jezika i književnosti

Rózsa Hoffmann uručuje diplomu *Zrinki Sabo*

Dvostruko je to slavlje *Zrinke Sabo* i *Jelene Kis Kollár*, naime profesorici hrvatskoga jezika i književnosti pečuške Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže također je uručeno priznanje „Bonis bona – za nacionalno darovite“. „Iznenadena sam, nisam ni slutila da ću dobiti ovo odličje, ali ujedno sam i jako ponosna na moju učenicu *Zrinku*“ – kaže nam profesorica *Kollár*.

Ove su školske godine *Zrinka*, *Daniel* i *Petra* bili najbolji. Vjerujte, neopisivo je uslikati njihova lica ili biti djelić toga trenutka. I ne u posljednjem, zabilježiti. Naši su učenici marljivi, iznimni i širokoga znanja te bogate spoznaje. A znak našega poštivanja jest naše priznanje svima onima koji su na bilo kojem državnom natjecanju postigli hvalevrijedne rezultate. Tada bi odista oživjelo mnogo puta izrečeno „Na mladima svijet ostaje“.

Čestitamo natjecateljima i profesorima te im želimo mnogo uspjeha!

Kristina Goher

„Uzmite, jedite, moje vam tijelo to je, uzmite, pijte svi, evo vam krvi moje“

Prva pričest u Budimpešti

Prvopričesnici u društvu oca *Arpada Horvata*, vlč. *Vjenceslava Tota*, vjeroučiteljice *Jelice Körösi* i ravnateljice škole *Ane Gojtan*

Na sedmu vazmenu nedjelju, 1. lipnja, u budimpeštanskoj crkvi Svetoga Mihovila, u kojoj se redovito služe mise na hrvatskome jeziku, okupili su se prvopričesnici, roditelji, bake, djedovi, krsni kumovi i hrvatski vjernici na svetu misu i prvu pričest. Blagdan je to, dijete je sazrelo u vjeri primiti sveti sakrament, razlikuje dobro i zlo. Jedanaest prvopričesnika – *Milena Marinković*, *Zétény Sziva*, *Zsolt Árokzallási*, *Karmen Krištof*, *Liam Fowkes*, *Akoš Kovač*, *Botond Babik*, *Sofia Foltin*, *Gergő Szabó*, *Ottó Djud*, *Mate Pinter* – primilo je Kristovo tijelo i krv. Polaznici su oni budimpeštanske Hrvatske škole. Vjeroučiteljica je *Jelica Körösi*, svetu misu na hrvatskome jeziku služili su otac *Arpad Horvat* i vlč. *Vjenceslav Tot*.
k. g.

BUDIMPEŠTA – Oproštajna svečanost osmoga razreda budimpeštanske Hrvatske škole priređuje se u petak, 13. lipnja, s početkom 14 sati, u predvorju škole. Prigodnim pjesmama i recitacijama simbolično se opraštaju od škole i razrednice *Biserke Brindze* i *Eve Kolar* ovi učenici: *Réka Aranyi*, *Szonja Cservényi*, *Atilla Nándor Fűri*, *Olivija Garda*, *Anna Heuschmidt*, *Alex Kazi*, *Dominic Krpan*, *Gréta Klaudia Kühne*, *Arlind Muhadri*, *Cintija Parádi*, *Dorottya Parádi*, *Levente Tibor Péntek*, *Ella Srebro*, *Kata Szajkó* i *Alexandra Udrea*. Većina osmaša nastavlja srednjoškolsku naobrazbu u narečenoj školi.

GRAJAM u Gornjem Četaru

Gornjočetarska osnovna škola 18. majuša, u nedilju, uz potporu Ministarstva ljudskih resursa, organizirala je po trinaesti put u mjesnom Domu kulture naticanje u jačenju GRAJAM. Sudionici su bili učenici osnovnih škol iz Gornjega Četara, Hrvatskoga Židana, Koljnofa i Petrovoga Sela.

Goste je u ime organizatorov pozdravila Ana Poljak-Šaller, učiteljica hrvatskoga jezika, i školska plesačka grupa pod peljanjem Vere Pezenhoffer. Zadatak naticatelj je bio, kot i svako ljeto, da otpjevaju jednu narodnu, a zatim popularnu jačku poznatih izvodjačev iz Hrvatske. Tako je mogla publika slušati poznate jačke od Antonije Šole, Petra Graša, Gibonnija, Jelene Rozge i Severine. U izboru za

narodnu jačku su zaglušale melodije jačkov: Polag Pinke; Letovanić, Letovanić; Sirota sam ja; Ništ mi se ne vidi; Pjevaj mi, pjevaj, sokole; Lipa kitica i Dobar večer, stara mila majko. Tročlani žiri (Magda Horvat-Nemet, Zorica Moricz-Timar, Ingrid Klemenšić) je i ovo ljeto imao težak zadatak da postavi redosljed med naticateljji. Mogli su poslušati jako dobro pripremljene i uvježbane školare. Broj trinaest je

samo doprimio sriću učenicom Dvojezične škole Mihovila Nakovića iz Koljnofa. Naime dvi školarice dotične ustanove Virág Erdősi i Karmela Pajrić su osvojile u obadvi kategorija zlatnu medalju, tim su postale vlasnice Nivo-nagrade.

Rezultati pri jačenju modernih pjesam:

1. Mirjana Bauer (4. razred, Koljnof) i Laura Timar (6. razred, Petrovo Selo)
2. Dora Filipović (2. razred, Petrovo Selo)
3. Krištof Habetler (5. razred, Gornji Četar), Miši Kočiš (5. razred, Koljnof) i trio: Andrija Kovač, Kata Kumanović i Benedek Lakotar, učenici Osnovne škole Hrvatskoga Židana.

Pri jačenju narodnih jačkov:

1. Miši Kočiš i Krištof Habetler
2. Dora Filipović i Mirjana Bauer
3. Hana Pauković, učenica 1. razreda Petrovoga Sela kot najmladja jačkarica na naticanju.

Iako je broj sudionikov bio ovo ljeto manji nego dosad, svi su se zadovoljno vratili u svoje selo. Direktorica Osnovne škole Gornjega Četara Veronika Szegleti je svim zahvalila u nadi da se i drugo ljeto prijavu na GRAJAM.

Ingrid Klemenšić

Hrvatsko kulturno društvo Međimurje, u suradnji s ljubljanskim Hrvatskim društvom, organiziralo je Tjedan hrvatske kulture i 3. Sabor hrvatske kulture u Ljubljani. Red priredab otvorili su 15. maja, u četvrtak, s izložbom Likovne udruge Donje Međimurje. Drugi dan u programu «Kultura povezuje Hrvate», u Kosovelovoj dvorani Cankarjevoga doma nastupili su, uz brojne grupe, i naši jačkari i jačkarice iz Kisega. Pjevački zbor Zora predstavio se je s jačkama Gradišćanskih Hrvatov i pjesmami iz hrvatskih pokrajina. Po priredbi je bio domjenak uz glazbu i druženje ter upoznavanje Hrvatov iz različitih krajev i držav. Subotu dopodne Kisežani imali su mogućnost na razgledivanje u Ljubljani. Otpodne kulturni susret je nastavljen sa svetom mašom u crkvi Sv. Ivana Krstitelja. Po skupnom objedu kulturnu feštu u prelipom Cankarjevom domu u Gallusovoj dvorani su obogatile domaće kulturne grupe. Nastupile su skoro sve udruge Hrvatov u Sloveniji. Nastup pjevačice Danijele Martinović je bio vrhunac ovoljetnoga kulturnoga susreta. "Produbit ćemo naše prijateljstvo i suradnju i tako još više ojačati nastojanja da sačuvamo svoj jezik, kulturu i hrvatski identitet – je rekao predsjednik HKDM-LJ Mijo Stanko, a ova organizacija je pravi primjer na tom putu.

Marija Fülöp Huljev

Kisežani kod Hrvatov u Ljubljani

PRISIKA – Seoska samouprava i Hrvatska samouprava Prisike srdačno Vas pozivaju na tradicionalni Seoski i Hrvatski dan 14. junija, u subotu, na dvor kaštela. Cijeli dan su osigurani za ducu djelaonice, naticanja, a od 16 uri nastupa Zbor Danica iz Bika, prisički jačkarni zbor Zviranjak, Tamburaši Hrvatskoga Židana, Mažoretkinje Dance Jam iz Kisege. Pri kraju slijedi operna predstava, potom vijenac šlagerov, a na balu svira petroviski Pinka-band.

KOLJNOF – Dotično selo pripravlja se na veliko svečevanje 15. junija, u nedjelju. Naime koljnofski duhovnik Antal Németh svečuje svoju zlatnu mašu u Hodočasnoj crikvi, početo od 17 uri. 74-ljetni duhovnik je posvećen za kapelana 17. junija 1964. ljeta u Juri, a u Koljnofu služi 22 ljeta dugo. Na kraju svete maše slijedu zahvalne riči seoskih peljačev i crikvenih zastupnikov.

KERESTUR – Osnovna škola «Nikola Zrinski» tijekom ljeta organizira tradicionalne tabore za svoje učenike. Nakon završetka nastave, od 16. do 20. lipnja priređuje tabor spretnih ruku, gdje će djeca u različitim radionicama učiti ručne radove. Istoga se tjedna održava i nogometni tabor za ljubitelje toga športa. Također u organizaciji spomenute ustanove, od 23. do 27. lipnja održava se Tamburaški i hrvatski jezični tabor. Ravnateljica keresturske škole i učiteljica Erika Rac vježbat će s učenicima tamburicu, a bit će i jezičnih radionica.

LENDAVA, KERESTUR – Keresturska Osnovna škola «Nikola Zrinski», posredstvom Hrvatskoga kulturnog društva Pomurje, započela je suradnju s lendavskom dvojezičnom školom u kojoj djeca uče tri jezika: slovenski, mađarski i hrvatski. Keresturska djeca sudjelovat će u tamošnjemu trodnevnom taboru, od 26. do 28. lipnja, gdje će moći upoznat i trojezičnu sredinu i kulturu, te će se družiti s lendavskim Hrvatima.

SERDAHEL – Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“ i ove godine organizira svoj tradicionalni „Ljetni tabor“ za učenike škole, od 23. do 27. lipnja. U Taboru će učenike čekati zanimljivi programi: upoznat će se s praktičnim stvarima za život, natjecat će se u športu, upoznat će se sa zdravom prehranom, ići će na izlet biciklima u hrvatska naselja, na plažu.

Dan pedagoga Šeljinskog obrazovnog okruga

Učenici martinačke osnovne škole

Drugu godinu zaredom Šeljinski obrazovni okrug organizirao je Dan pedagoga Šeljinskog kotara, kaže njegova ravnateljica Zita Matovics. Ove je godine priredba bila u Martincima, 5. lipnja. U prepunoj sportskoj dvorani okupilo se 140-ak pedagoga, odgajatelja, socijalnih i pomoćnih radnika iz cijeloga kotara. Pozvani su bili ne samo pedagozi šest škola i dvije područne škole nego svi koji sudjeluju u odgojno-obrazovnom radu Šeljinskog kotara. Osnovne škole djeluju u Šeljiniu gdje se odvija i nastava hrvatskoga jezika kao predmeta, a pohađa je umalo 140 učenika; šeljinska je područna škola u Ostrovu (Csányoszró), Vajslovu s područnom školom u Bogádmindszentu, u Bokšici (Baksa), u Mečki (Magyarmecske), te dvije narodnosne škole, jedna u Starinu koju pohađaju i djeca iz Ivanidbe (Drávaiványi i Zalata (Zaláta), druga u Martincima, pohađaju je i djeca iz Križevaca. U starinskoj školi odvija se nastava hrvatskoga jezika od 1. do 8. r., a u martinačkoj školi teče nastava hrvatskoga jezika po dvojezičnom programu od 1. do 8. r. U svim školama, izuzev spomenute dvije, odvija se i obrazovanje na mađarskom jeziku s elementima romske kulture. Martinačku školu pohađa 60 učenika, a starinsku 73 učenika, u martinačkoj je zaposleno 12 pedagoga, a u starinskoj 7 te stručni pedagozi za pojedine predmete. Školske godine 2014/15., po podacima Šeljinskog obrazovnog okruga, u Starinu će započeti osam prvšačica, a u Martincima njih devet.

Priredbu su svojom nazočnošću po-

častili brojni uzvanici, među njima generalna konzulica Ružica Ivanković, dr. Géza Fekete, voditelj Šeljinskog kotara, koji okuplja 38 naselja, Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave i narodnosni glasnogovornik, Joso Ostrogonac, predsjednik HDS-ova Odbora za odgoj i obrazovanje, Jozo Solga, voditelj Ureda HDS-a, načelnici naselja Šeljinskog kotara, bilježnici, predsjednici narodnosnih samouprava. Domaćini su Dana bile martinačka Seoska i Hrvatska samouprava, na čelu s načelnikom sela Leventom Várnaiem.

Obraćajući se okupljenima, ravnateljica Šeljinskog obrazovnog okruga Zita Matovics zahvalila je svima na predanom radu i na uspjehu pri svladavanju teškoća nastalih tijekom reorganizacije rada temeljenog na zakonskim aktima. Oko 1200 učenika pohađa školske ustanove Šeljinskog obrazovnog okruga. Diplomom ravnateljice Centra „Klebesberg“ Aranke Pintér Marek i ravnateljice Šeljinskog obrazovnog okruga Zite Matovics nagrađena su 23 djelatnika. Među njima i četvero djelatnika dviju narodnosnih škola, martinačke i starinske. Iz starinske diplomu su dobili Maria Csizmadia i Ružica Kedves, a iz martinačke Ruža Hideg i Erika Sigečan Kuštra. Između ostalih diplomu je dobila i ravnateljica šeljinske škole Zsuzsa Orlovics. Za prekrasan dvojezičan program svečanosti brinuli su se učenici i učitelji martinačke i starinske škole Ljubica Kolar Vuković i Marta Ronta te Tibor Kedves.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

Za pametne i pametnice Naučite dijelove bicikla

Zdrava zabava na dvokolici

Samo još nekoliko dana i završava se i ova školska godina. Tijekom ljeta zacijelo ćete mnogo boraviti na svježem zraku i voziti bicikl. Vožnja bicikla izazov je i veselje svakom djetetu, ali prilikom vožnje treba biti oprezan. Evo nekoliko savjeta za sigurnost vožnje:

◆ **PED IZLAZAK NA CESTU OBVEZATNO SE ZAUSTAVI**

Pogledajte lijevo, desno, pa opet pogledajte lijevo i oslušnite kako biste bili sigurni da ne dolazi automobil prije negoli krenete na cestu

◆ **POŠTUJ ZNAKOVE ZAUSTAVLJANJA**

Trebate poznavati osnovne prometne znakove zaustavljanja i signalizaciju semafora te da uvijek morate voziti na desnoj strani, zajedno s prometom. Na prometnim raskrižjima siđite s bicikla i prijedite prijelaz hodajući uz bicikl.

◆ **POGLEDAJ IZA SEBE PRIJE NEGOLI SKRENEŠ, ZAOKRENEŠ ILI MIJENJAŠ TRAKE**

◆ **UVIJEK VOZI DESNOM STRANOM**

◆ **NE PRATI DRUGOG VOZAČA BEZ POŠTIVANJA PRAVILA**

◆ **NIKAKO NE VOZI BEZ KACIGE**

Nikako ne vozi bez kacige, ali nakon vožnje odmah je skin!

Ispravan bicikl ima ove djelove:

1. kotač (prednji i stražnji)
2. upravljač
3. okvir bicikla
4. lanac
5. pedala
6. sjedalo

7. prednje svjetlo
8. zvonce
9. stražnje crveno svjetlo
10. prednji blatobran
11. stražnji blatobran
12. kočnica

12. lipnja – Svjetski dan borbe protiv dječjeg rada

Možda je vama teško zamisliti da u nekim državama svijeta djeca već od svoje pete godine rade više sati na dan težak fizički posao za njihovu dob. Međunarodna organizacija rada donijela je 2002. godine odluku da se 12. lipnja obilježava kao Svjetski dan borbe protiv dječjeg rada. Sada 218 milijuna djece u dobi od 5 do 14 godina širom svijeta prisiljeno je raditi.

Na području Azije 122 milijuna djece radi na izrazito opasnim poslovima; preko milijun djece žrtve su prodaje u dječje roblje, uključujući i tek rođene bebe; 300 tisuća djece nosi oružje i bori se u ratovima diljem svijeta.

Vic tjedna

UDARIO SE ČEKIČEM PO PRSTU

Sjedi Perica ispred zgrade i plače. Prolazi susjeda pa ga pita:

- Je li, Perice, zašto plačeš?
- Tata se udario čekićem po prstu.
- Pa zašto ti plačeš kad se tata udario?
- Pa u početku sam se smijao...

Druženje djece s obje strane Mure

Roditeljsko vijeće u Serdahelu, u suradnji s djelatnicima osnovne škole već godinama priređuje Obiteljski dan. Ove se godine u organizaciju uključila i mjesna Hrvatska samouprava, i na priredbu su stigli i učenici osnovne škole iz međimurskog Draškovca. Serdahelsko školsko dvorište 24. svibnja bilo je živo od dječje pjesme, vike, igre, plesa, tamburice i biciklista. Djeca s obje strane Mure družila se kroz igru, ples i zabavu.

Roditeljsko vijeće serdahelske osnovne škole radi međusobnog zblizavanja djece, roditelja i pedagoga osmislilo je Obiteljski dan. Tijekom dana organizirane su igre, kulturni program i druge aktivnosti: policajci su priredili prikaz sa psima, natjecanje u vožnji biciklima, vatrogasci su pokazali simulaciju gašenja požara. Natjecatelji su na naznačenoj biciklističkoj stazi trebali obaviti zadatke spretnosti i nakraju dobili nagradu. Hrabriji nisu se bojali ni vatrogasne štrcaljke, pa su se nakraju smočili, no začas ih je sunce osušilo. Dok su se djeca igrala, skakala, roditelji su pod šatorima pekli kobasice, hrenovke, palačinke, langoše, gofri i druge slastice. Opojni mirisi i lijepo vrijeme primamilo je mnoštvo obitelji na školsko dvorište, čemu se predsjednica roditeljskog vijeća Timea Tot vrlo radovala, naime taj dan je namijenjen i za prikupljanje novčane potpore za učenike škole na taj način da je za piće i jelo trebalo platiti.

Toga je dana uvijek održavana i smotra kružoka umjetničkog odgoja, tj. nastup skupina modernoga plesa, tamburaša i pjevača. Prije nekoliko godina u okviru serdahelske ustanove djelovala je osnovna umjetnička škola, iako je već službeno nema, aktivnosti su ostale u okviru kružoka. Čime se bave djeca u izvannasta-

Okupilo se mnoštvo djece i roditelja

Veronika Kapuvari pjeva

vnim aktivnostima predstavljeno je na Obiteljskom danu. Učenici od prvog do osmog razreda uče moderni ples. Ove godine folklor nisu imali na repertoaru, ali mnoštvo koreografija modernih plesova prilagođeno je na hrvatsku zabavnu glazbu Severine, Mejaša, Colonije i drugih (učiteljice plesa jesu Žuzana Tišler i Agota Pinterić). Kod Žolta Trojka, učitelja glazbe, tamburicu uči tri naraštaja te učiteljice. Svaki je sastav svirao poznate međimurske pa i neke dalmatinske napjeve. Naprednija skupina svirala je čak i kod večernje vatre druženja.

Draškovečka su djeca stigla u kasno popodne, naime u okviru projekta za prekogranično druženje obišla su neka pomurska hrvatska mjesta, u Keresturu i Sumartonu pogledali su zavičajnu kuću, a posjetili su i Arboretum u Budafi, a u Serdahelu su ostali na druženju. Premda su se draškovečki učenici umorili od izleta, ipak su imali snage da s veselim pjesmama raspolože serdahelske vršnjake. Najzanimljivije je bilo ipak nakon programa kada se moglo na toboganu skupa klizati, skakati, trčkarati po dvorištu i razgovarati. Druženje učenika nastavlja se 11. lipnja zajedničkim izletom na Plitvička jezera.

Draškovečka djeca

Pinezna pomoć južnogradišćanskih sel za poplavljena sela u Slavoniji

Predsjednici farskih tanačev: (sliva) dr. Šandor Horvat, Petar Herić, Imre Filipović i Jožef Schlaffer s farnikom Tamásom Várhelyiem pri predaji

Na poziv crkvene općine Petrovoga Sela, u južnom Gradišću od 20. majuša, utorka, u četiri seli (Petrovo Selo, Narda, Hrvatske Šice i Gornji Četar) su brali pinez za pomoć poplavljenim selam u Hrvatskoj. Dobrovoljni dari su se prikupili u svakoj seoskoj crkvi, a do predaje novčane potpore je došlo na 7. Spravišću crikvenih zborov u Nardi, 1. junija, u nedilju. Predsjednici crikvenih tanačov: iz Narde dr. Šandor Horvat, iz Petrovoga Sela Imre Filipović, iz Gornjega Četara Petar Herić, a iz Hrvatskih Šic Jožef Schlaffer su sve skupa prikdali petroviskomu farniku Tamásu Várhelyiu 472 000 Ft, tako je 11840 kunov upućeno prošli tajedan na račun Črljenoga križa u Hrvatskoj za ugrožene Hrvate u poplavi. Moramo napomenuti da južnogradišćanska hrvatska naselja ukupno broju oko 2000 stanovnikov, a s velikim srcem su darovali za Slavoniju. Kako su i sami predsjednici crikvenih tanačov rekli, svim nam je bila dužnost pomoć staroj domovini, otkud su naši preci došli, u zaufanju da će ova pomoć na najbolje mjesto zajti. Svim dobročiniteljem za velikodušnost hvala i Bog plati!

-Tiho-

UNIVERZALNI NALOG ZA PLAĆANJE	
PLATITELJ (naziv i adres): BUPA PETROVO SELA HEVATSKI CRKVI PETAR, NARDA (HVARSKA)	IBAN i broj računa 42607340041841516
PRIMATELJ (naziv i adres): HEVATSKI CRKVI KRIZ ul. Cerovog križa 44 85000 ZAGREB	IBAN i broj računa HR1924012240001234567890
IBAN i broj računa HR1924012240001234567890	IBAN i broj računa HR1924012240001234567890

II. Hodočašće u čast Sv. Kvirina

Prva ali druga junijska nedilja u Sambotelu svenek je posvećena martiru, sisačkomu biskupu Sv. Kvirinu, gdo je zbog svoje jake vjere osudjen na smrt u negdašnjoj Savariji 4. junija 303. ljeta. Dr. Franjo Pajrić, predsjednik Društva Hrvati, prvi put je lani pokrenuo hrvatsko shodišće u čast ovoga hrvatskoga sveca, a ljetos se je hodočasnoj grupi iz Šoprona priključila i mala ekipa čepreških Hrvatov. Za mjesto sastanka je označena kapela Peruške Marije u židanskoj lozi, kade se je uprav služila sveta maša za lovce i lugare, odanle je pak nastavljen put jur u proširenoj grupi. Svi kotrigi su prvi put nosili i majicu Sv. Kvirina. U okviru sambotelskoga svečevanja pri spomen-ploči, postavljenoj od grada Sambotela 2003. ljeta, polag potoka Perinta, mučeniku ki se nije odrekao svoje katoličanske vjere, odali su čast gradski peljači, a svoj vijenac položili su i pretpostavni gradske Hrvatske samouprave i Društva sambotelskih Hrvatov. U nedilju, 1. junija, otpodne cijelo svečevanje se je odvijalo na ugarskom jeziku, ali šaka Hrvatov pod peljanjem Antona Kolića, farnika u Ratištofu, pomolila se je i na materinskom jeziku za diku i slavu sisačkoga sveca ki je s mlinskim kamenom okol guta još i pri zadnjoj minuti svojega žitka dilio blagoslov svim nazočnim.

-Tiho-

Foto: Matija Berzlanović

BUDIMPEŠTA – U sklopu tradicionalnoga Narodnosnog festivala XIII. okruga, na poziv tamošnje Hrvatske samouprave, 1. lipnja na otvorenoj pozornici crkvenoga vrta Svetoga Mihovila u Ulici Babér s baranjskim je pjesmama gostovao kozarski ženski pjevački zbor.

VRŠENDA – Kako je Hrvatski glasnik izvijestila Marijana Balatinac, zastupnica tamošnje Hrvatske samouprave, Vršendani se spremaju na tradicionalno hodočašće u marijansko svetište Jud na Sveto Trojstvo, 15. lipnja. Lipanj je mjesec u kojem vršendski Pjevački zbor i tamošnji Hrvati imaju niz programa. Tako 22. lipnja sudjeluju događanjima u Kozaru u organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, vršendski Pjevački zbor na kozarskome Hrvatskom danu pjevat će svetu misu na hrvatskom jeziku. Vršendani 26. lipnja odlaze na dvodnevni izlet u Zagreb i na Plitvička jezera. Planira se noćiti na Plitvicama, a osim Zagreba posjetit će Slunj i Karlovac. Već je i posljednje mjesto u autobusu popunjeno. Vršendski Pjevački zbor potkraj lipnja odazvat će se pozivu prijatelja iz Draža te sudjelovati proslavi Presvetog Srca Isusova, blagdanu mađarske zajednice u Dražu. Već su se dogovorili s tamošnjim svećenikom Josipom Kuzmićem, a s njima će u Draž putovati i sajčanski župnik István Bukovics koji skrbi i o vršendskim vjernicima. On će služiti svetu misu na mađarskom jeziku koju će pjevati vršendski Pjevački zbor.

BUDIMPEŠTA, SAMBOTEL – Izdavačka kuća Croatica 13. lipnja predstavlja se na sambotelkom festivalu knjige. U knjižari Lira od 16 sati čitateljskoj se publici predstavljaju putopisi o Jadranu i drugi odabrani tekstovi na hrvatskom i mađarskom jeziku naslova „Geni na more zovu“ novinara Josipa Mihovića, dječja dvojezična knjiga „Mišji El Dorado“ pisca Lászlóa Devecserya, u hrvatskom prijevodu Gabora Győrvárija te također od narečenoga autora „Ügyeskedő“ na mađarskome jeziku. U sklopu predavanja nastupa petrovošelski tamburaški sastav.

IVANOVEC, POMURJE – Zahvaljujući Foto-kino klubu toga mjesta, pomurski će učenici moći sudjelovati u Ljetnoj međunarodnoj filmskoj radionici od 14. do 19. lipnja, u učionicama ivanovečke osnovne škole koja bi zajedno s Klubom bila domaćin za tridesetak polaznika radionice. Za djecu iz Mađarske omogućit će se smještaj kod članova Foto-kino kluba. Tako će se stvoriti uvjeti da uz pohađanje ljetne filmske radionice pomurska djeca uče i usavršavaju hrvatski jezik, a istodobno uče osnove teorije filma i videostvaralaštva djece. Tijekom šest dana radionica će sudionicima omogućiti snimanje dokumentarnog filma, od zamisli do premijere. Voditelji ljetne filmske radionice bit će voditelji filmske družine i Foto-kino kluba Nataša Kralj i Radovan Petković.

Osmaši u dvojezičnim školama - Petrovo Selo

Stoju sliva: Dzsenerfer Németh, Estera Palković, Betina Horvat, Bianka Gaal, razrednica Kinga Keglóvič, Danijela Schlaffer, Kira Franji, Ana Zorica Timar, Blanka Palković
Sridnji red sliva: David Timar, Robert Škrapić, Koppány Hulej, Daniel Škrapić, Ernő Németh
Prvi red sliva: Erik Bardić, Dominik Šipoš

Foto: Kristina Horvat

MALA NARDA – Tradicionalni duhovski sportski dan je održan 8. junija, u nedilju otpodne, u Maloj Nardi. Na programu su bila naticanjanja za dicu, vličenje traktora, nogometne utakmice, a za sve diozimatelje kuhao se je i gujaš, a dan je zatvoren s discocom.

BALKAN PARTY Budapest

21. LIPNJA, SUBOTA
Otvaranje vrata 20h

22:30
ŽELJKO
BEBEK koncert

20:30 Svećenikova djeca
pretpremijera hrvatsko-srpskog filma sa mađarskim natpisom

Na krovu:
23:59 Yu Party
DJ Mačić

BROD A38
PETŐFI HÍD BUDAI HÍDFŐ
Svjež burek sa sirom i mesom od Mlinara

Karte u pretprodaji 2900Ft (na blagajni i na web stranici broda A38) Na ulazu: 3500 Ft, za učenike 2000Ft

METALNI CENTAR Croatia, m o z i n e t, mlinar, FEMINA, www.facebook.com/YuParty